

Ivan Markešić

Sociologija hrvatskog
društva II

doc. dr. sc. Erik Brezovec

O autoru:

- 22. veljače 1954. – 6. ožujka 2024.
- Diplomira sociologiju 1978., a 1984. Njemački jezik u Sarajevu
- 1997. doktorat znanosti iz sociologije (Zagreb) – Luhmann o religiji
- Sociolog religije
- Sociologija umiranja i smrti
- Komentator društva

https://www.vecernji.hr/pretraga?order=-publish_from&query=ivan+marke%C5%A1i%C4%87

Važnost za sociologiju hrvatskog društva

- Sociološke teorije
- Suvremene sociološke teorije
- Sociologija religije
- Sociologija umiranja i smrti
- Fenomenologijska sociologija
- Brojni prijevodi knjiga s njemačkog na hrvatski jezik
– Knoblauch – *Sociologija religije*

Sociologija umiranja i smrti

- Začetnik sociologije umiranja i smrt
- Što znači smrt u društvu?
- Kako se odnosimo prema umrlima?
- Koliko vrijedi ljudski život?

Sociologija umiranja i smrti sociologija je o životu i živima

- Pitanje eutanazije
- Samoubojstva

Sociologija umiranja i smrti

Kod muslimana nije uobičajeno mrtve sahranjivati u lijesu niti da žene dolaze na sahranu da bi se izbjegla “ženska sentimentalnost”; kod pravoslavaca se naručuju posebne ženske osobe tzv. narikače koje trebaju “pojačati” izraz žalovanja; kod katolika pak, nakon obavljene molitve nad lijesom, pokojnika prate muškarci, potom svećenik, a na kraju žene; kod židova nema kremiranja kao što nema ni kod muslimana. (Markešić, 2017)

Sociologija umiranja i smrti

- Kako se u modernim društvima tretira smrt – bijeg od koncepta
- Kako se dogodio prijelaz iz tradicionalnog u moderno shvaćanje smrti – individualizacija
- Pitanje palijativne skrbi i profesionalizacije odnosa spram smrti
- Istraživanje groblja i nadgrobnih spomenika
- **Koncept socijalne smrti**

Moglo bi se reći da je danas, zapravo, sretan onaj čovjek kojemu je omogućeno umrijeti u vlastitoj kući, u svome stanu, u okruženju svojih najbližih, svjestan da su uz njega oni za koje je on živio, radio i kojima je mnogo toga stvorio i darovao. (Markešić, 2015)

Sociologija umiranja i smrti:

*Mi se ne želimo rastati od nekoga koga smo voljeli, ne mirimo se s činjenicom da će nestati, a još manje da ćemo i sami nestati. **Sve religije nude nadu u rješenja kako ne prestati živjeti. Zapravo, niti jedna religija ne propovijeda put u ništavilo. Sve nude prijelaz u neki drugi svijet. No, mi nemamo nikoga tko može svjedočiti o tome drugom svijetu.** Kad katolički svećenik nakon obreda sahrane kaže: izmolit ćemo jedan Očenaš, Zdravomariju i Pokoj vječni za prvoga ili prvu između nas koji će umrijeti, nitko ne misli na sebe, svi gledaju oko sebe na koga bi se to moglo odnositi. Nitko ne izražava želju ostati trajno na groblju.*

Sociologija religije

- Religija kao čimbenik društvenih promjena
- Odnos religije i politike

→ hrvatsko, bosansko, srpsko društvo – politizacija religije

- Sakralizacija nacije
- Nacionalizacija religije

Nacionalni identitet i religioznost

- U kršćanskoj tradiciji (Wehler, 2005):
 - Adaptirana predodžba o izabranom narodu
 - Obećana sveta zemlja
 - Smrtna neprijateljstva protivnika koji bi mogli spriječiti "izabrani narod" da uđe u obećanu zemlju
 - Povijesna misija koju "izabrani narod", odnosno njegov vođa, treba ispuniti na svetom tlu buduće nacionalne države

Sociologija religije

Koja je osnovna funkcija religije? (Luhmann o religiji)

- Distinkcija sveto i profano – religija je komunikacije transcendentalnog

Marx o religiji – je li Marx bio ateist?

- Kako je religiji pristupao Karl Marx – religija kao primarno otuđenje

Sociološka teorija

Sistemska teorija u sociologiji

- Niklas Luhmann

Fenomenologijska sociologija

- Alfred Schutz
- Peter Berger i Thomas Luckmann

Klasična sociologija – Marx, Weber, Durkheim

In memoriam – prof. dr. sc. Ivan Markešić

Ljudi stavljaju skupe vijence na skupe mramorne ploče ljudima kojima u životu na rođendan nisu odnijeli ni cvijet. Prije nego što su umrli, rodbina im ni voće nije odnijela. Preporučio bih svima, nemojte gladiti hladan mramor, otidite do njih dok su živi, da znaju da su postojali.

